



**РЕШЕНИЕ**

**КАРАР**

«12» октябрь 2019 ел

№ 19

Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында урамнар, паркларга, скверларга, мәйданнарга исемнәр бирү, һәйкәлләр урнаштыру, аларның исемнәрен үзгәртүнең истәлекле билгеләрен кую тәртибе турында Нигезләмәне раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Минзэлэбаш авыл жирлегә Уставы нигезендә, дәүләт, республика, муниципаль район һәм (яки) ижтимагый мөнәсәбәтләр үсешенә зур өлеш керткән һәм уңай йогынты ясаган күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар турындагы истәлекләргә саклап калу максатларында, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Минзэлэбаш авыл жирлегә Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында урамнар, парклар, скверлар, мәйданнарга исемнәр бирү, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр кую, аларның исемнәрен үзгәртү тәртибе турында Нигезләмәне расларга (кушымта).
2. Сарман муниципаль районы Иске Минзэлэбаш авыл жирлегә башкарма комитеты каршындагы күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау буенча комиссия составын расларга (кушымта)
3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Минзэлэбаш авыл жирлегә башкарма комитеты каршындагы, күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау буенча Комиссия турындагы нигезләмәне расларга.
4. Урамнар, паркларга, скверларга, мәйданнарга исемнәр бирү, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр кую, гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында аларның исемнәрен үзгәртү турында гариза (үтенечнамәләр) формаларын раслау хақында

5. Оештыру-хокукый формаларына бэйсез рәвештә, предприятиеләргә, оешмаларга һәм тарихи вакыйгаларга исем бирү мәсьәләләрен хәл иткәндә юридик затларга әлеге карарның 1 пункты белән расланган актларга, истәлекләрен мәңгеләштерү күздә тотылган объектларны, шулай ук аларга күрсәтелгән исемнәрне бирү кагыйдәләрен сайлау өлешендә муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр (оешмалар) өчен билгеләнгән критерийларга таянып эш итәргә тәкъдим итәләр.
6. Әлеге карарны түбәндәге веб-адрес буенча «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> Сарман муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында һәм махсус мәгълүмат стендларында.
7. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Минзәләбаш авыл жирлегә башкарма комитеты житәкчесенә йөкләргә.

Иске Минзәләбаш авыл жирлегә Советы рәисе,  
Сарман муниципаль районы  
Иске Минзәләбаш авыл жирлегә башлыгы



 А.Р. Мияссәрова

Иске Минзәләбаш авыл  
жирлеге Советы карарына  
кушымта  
12.10.2019 ел №19

Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү  
максатларында урамнар, парклар, скверлар, майданнарға исемнәр бирү  
һәйкәлләр, истәлекле билгеләр кую, аларның исемнәрен үзгәртү тәртибе турында  
Нигезләмә

## 1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар - шәһәр, бистә, авыл  
һәм ил тарихындагы күренекле шәхес истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнгән  
монументаль сәнгать формалары.

1.2. Мемориаль такталар бина һәм корымалар фасадларына, шулай ук тарихи  
вакыйгалар булган, күренекле шәхесләр яшәгән, укыган яки эшләгән биналар  
интерьерларына урнаштырыла; һәйкәлләр һәм истәлекле билгеләр Сарман  
муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге  
тарафыннан билгеләнгән урыннарда куела.

1.3. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар әзерләү һәм урнаштыру  
жирлекнең вәкиллекле органы карары кабул ителгәннән соң гамәлгә ашырыла.

1.4. Советлар Союзы, Совет Социалистик Республикалары, Россия Федерациясе,  
күренекле фән, спорт, мәдәният һәм сәнгать эшлеклеләренең исемнәре район һәм  
Ватан тарихындагы күренекле шәхес истәлеген мәңгеләштерү максатыннан  
урамнарға, скверларға, майданнарға бирелә.

1.5. Иске Минзәләбаш авыл жирлеге Советы карары кабул ителгәннән соң  
урамнарға, паркларға, скверларға, майданнарға исемнәр бирелә.

## 2. Вакыйгалар яки кешеләр исемен мәңгеләштерү өчен карар кабул итүгә нигез

Урамнар, парклар, скверлар, майданнар бирү, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм  
мемориаль такталар урнаштыру турында Карар кабул итү өчен түбәндәгеләр нигез  
булып тора: жирлек һәм Россия дәүләте тарихындагы вакыйганың әһәмияте; дәүләт,  
ижтимагый, сәяси, хәрби, житештерү эшчәнлегендә, фән, техника, әдәбият,  
мәдәният, спорт өлкәсендә шәхес казанышларын рәсми тану, шулай ук шәһәр, бистә,  
авыл, район һәм Ватаныбызга озак вакытлы файда китергән эшчәнлек өлкәсенә  
аерым өлеш кергү.

3. Урамнарға, паркларға, скверларға, майданнарға исемнәр бирү, һәйкәлләр,  
истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру турында Карар кабул итү  
тәртибе

3.1. Урамнар, парклар, скверлар, майданнар, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар кую инициаторлары булып дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, предприятиеләр, учреждениеләр, ижтимагый оешмалар һәм хәрәкәтләр, шулай ук 10 кешедән ким булмаган инициативалы гражданныр төркемнәре тора ала.

3.2. Урамнар, парклар, скверлар, майданнар, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар бирү инициативасы белән чыгыш ясаучы затлар авыл жирлегенә түбәндәге документларны тапшыра:

3.2.1. Һәйкәл, истәлек билгесе, мемориаль такта кую өчен:

- гариза;
- исеме мәңгеләштерелә торган вакыйганың яки аның казанышлары хаклыгын раслаучы архив һәм башка документларның күчәрмәсе;
- тиешле торак-эксплуатация предприятиеләре яки әлеге бинада яшәү чоры күрсәтелгән архив документлары, аның тормышы һәм эшчәнлеге мәңгеләштерелә;
- һәйкәл, истәлек билгесе яки мемориаль такта эскизы;
- һәйкәл, Истәлекле билге яки мемориаль такта тексты проекты;
- һәйкәлләрне, истәлекле билгеләрне һәм мемориаль такталарны проектлау, әзерләү һәм урнаштыру эшләрен финанслау чыганакалары турында мәгълүматлар;
- һәйкәл, истәлек билгесе, мемориаль такта урнаштыру муниципаль милектә булмаган объектларда милекче белән килешү гамәлгә ашырыла икән.

3.2.2. Урамнарға, паркларға, скверларға, майданнарға исем бирү өчен:

- гариза;
- әлеге объектка исем бирү зарурлыгын нигезле нигезләү;
- исеме мәңгеләштерелә торган вакыйганың яки аның казанышлары хаклыгын раслаучы архив һәм башка документларның күчәрмәләре;
- шәһәрнең, бистәнең, жирлекнең исеме бирелә торган объект булган башка территорияль өлешенең ситуацион планы.

3.3. Иске Минзаләбаш авыл жирлеге кәргән гаризаларны һәм материалларны теркәүне һәм исәпкә алуны гамәлгә ашыра, кирәкле документларны тәртипкә салу, муниципаль учреждениеләргә исемнәр һәм нигезләмәләр бирү буенча комиссиягә жибәрә.

3.4. Комиссия үз эшен авыл жирлеге Советы карары белән расланган Комиссия турындагы нигезләмәләргә туры китереп башкара.

3.5. Кәргән гаризаларны карау нәтижәсендә, комиссия, яқын туганнарының фикерен исәпкә алып, муниципаль учреждениеләргә, урамнарға, паркларға, скверларға, майданнарға исемнәр, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру яки аларны урнаштыру өчен нигез булмау турында Карар кабул итә.

3.6. Комиссия тарафыннан исемнәр бирү мөмкинлеге турында Карар кабул ителгән очракта, авыл жирлеге урамнар, парклар, скверлар, майданнар, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру турында карар проекты әзерли һәм жирлекнең вәкиллеке органына тәкъдим итә.

Карар проектына кушымта итеп бирелә:

- аңлатма язуы;
- комиссия утырышы беркетмәсеннән өзәмтә;

- әлеге Нигезләмәнең 3.2.1 пунктында күрсәтелгән барлык документлар, Истәлек билгесе һәм мемориаль такта урнаштыру өчен;;

- әлеге Нигезләмәнең 3.2.2 пунктында күрсәтелгән муниципаль учреждениеләргә исем бирү өчен барлык документлар, шулай ук комиссиягә кергән барлык башка тәкъдимнәр.

3.7. Үтенечнамәләр инициаторлары белән килешмәгән очракта, комиссия рәисе барлык материалларны авыл жирлегенә жибәрә.

4. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру һәм аларны карап тоту тәртибе

4.1. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар озын гомерле материаллардан гына башкарыла. Аларны урнаштыру урыннарының эскиз проекты район хакимиятенен архитектура һәм шәһәр төзелеше Идарәсе белән килештерелә.

4.2. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар аларны урнаштырганнан соң, гамәлдәге законнар нигезендә баланска тапшырыла.

4.3. Баланста тотучы аларны саклау, агымдагы тоту һәм бу максатларга каралган акчалардан яңарту буенча чаралар күрә. Һәйкәлләрне, истәлекле билгеләрне һәм мемориаль такталарны карап тоту проект белән билгеләнгән территория белән бергә алып барыла.

4.4. Һәйкәлләр, истәлек билгеләре һәм мемориаль такталар эшчәнлегә турында карар авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә торган бинада төзекләндерү-реставрацияләү эшләре таләп ителгән очраклардан тыш

4.5. Аеруча тарихи һәм сәнгать кыйммәткә ия булган һәйкәл, Истәлекле билге һәм мемориаль такта республика карамагына билгеләнгән тәртиптә тапшырылырга мөмкин.

5. Бәхәсләрне хәл итү тәртибе

5.1. Әлеге нигезләмә үтәлгәндә барлыкка килергә мөмкин булган бәхәсләр һәм каршылыklar сөйләшүләр юлы белән яисә законда билгеләнгән тәртиптә хәл ителә.

Иске Минзэлэбаш авыл  
жирлеге Советы карарына  
кушымта  
12.10.2019 ел № 19

**КҮРЕНЕКЛЕ ГРАЖДАННАР, ОЕШМАЛАР ҺӘМ ТАРИХИ ВАКЫЙГАЛАР  
ТУРЫНДА ХӘТЕРНЕ МӘҢГЕЛӘШТЕРҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАРНЫ КАРАУ  
КОМИССИЯСЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында исемнәр бирү тәртибе турындагы материалларны карау буенча мәсьәләләр (алга таба - Комиссия).  
Комиссия составына Сарман муниципаль районы Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге жирле үзидарә вәкиллеке һәм башкарма органнары, ижтимагый берләшмәләр вәкилләре керә.
2. Комиссия үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы закон актларына, Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге Уставына, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының муниципаль хокукый актларына, әлеге Нигезләмәгә таяна.
3. Комиссия карамагына керә:
  - 3.1. Сарман муниципаль районында гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында исемнәр бирү тәртибе турындагы материалларны кабул итү, карау, парклар, скверлар, майданныр, һәйкәлләр, истәлекле исемнәр бирү тәртибе турындагы материалларны карау.
  - 3.2. Тапшырыла торган материалларның тулылыгын чагылдырылуга карата таләпләрне билгеләү:
    - күренекле гражданнырның тормыш юлы һәм казанышлары;
    - тарихи вакыйгаларның дәрәҗәсе;
    - предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмаларның роле.
  - 3.3. Кергән материалларны һәм документларны, шул исәптән аларның экспертизасын да кертеп, башка оешмалардан белгечләр җәлеп итеп карау (кирәк булганда).
  - 3.4. Гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү.
4. Тапшырылган документларны карау нәтижәсендә Комиссия түбәндәге карарларның берсен кабул итә:
  - үтенечнамәне хупларга, тиешле проект әзерләргә Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге Советы Карары проектын әзерләргә . ;
  - үтенечнамәне кире кагарга, хәтерне мәңгеләштерү инициаторларына мотивацияле рәвештә кире кагу жиберергә.
5. Комиссия утырышы комиссия әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала. Комиссия карары ачык тавыш бирү юлы белән катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Утырыш башланганчы язма рәвештә комиссия әгъзаларының фикере тавышларны санаганда исәпкә алына.

6. Хәтерне мәңгеләштерү турындагы Комиссия кабул иткән карар карар чыгарганда нигез булып тора. Комиссия карарларындагы нәтижәләр карар чыгарганда мәжбүри түгел.

7. Комиссия муниципаль предприятиегә яки учреждениегә исем биру мөмкинлеге турында Карар кабул иткән очракта, комиссия секретаре Иске Минзәләбаш авыл җирлеге Советына тәкъдим ителә торган карар проектын әзерли.

8. Комиссия тарафыннан үтенечнамәне кире кагу турында Карар кабул ителгән очракта, кабат карар биш елдан да иртәрәк чыгарылыра алмый.

Иске Минзәләбаш  
авыл жирлеге Советының  
2019 елның 12 октябрдәгә  
19 нчы санлы карарына  
Кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
ИСКЕ МИНЗӘЛӘБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ  
БАШКАРМА КОМИТЕТ КАРШЫНДА ОЕШКАН  
КҮРЕНЕКЛЕ ГРАЖДАННАР, ОЕШМАЛАР ҺӘМ ТАРИХИ ВАКЫЙГАЛАР  
ТУРЫНДА ХӘТЕРНЕ МӘҢГЕЛӘШТЕРҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАРНЫ КАРАУ  
КОМИССИЯСЕ СОСТАВЫ

Мияссарова Әлфинур Рәфәт Кызы - Сарман муниципаль районы Иске Минзәләбаш  
авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, комиссия рәисе  
Кудашева Чулпан Сирин кызы- Сарман муниципаль районы Иске Минзәләбаш  
авыл жирлеге башкарма комитеты секретаре, комиссия секретаре

Комиссия әгъзалары (киләшү буенча)

Гыйльфанов Руслан Хәмбәл улы- А. Тимергалин исемендәгә Иске Минзәләбаш төп  
гомуми белем бирү мәктәбе директоры

Габдрахманова Лилия Рамазан кызы - Иске Минзәләбаш авыл жирлеге Советы  
депутаты

Фәхертдинова Рәзинә Марс кызы- Иске Минзәләбаш авыл жирлеге Советы депутаты

Шакиржанова Рузалия Рамазан кызы -Иске Минзәләбаш авыл жирлеге Советы  
депутаты

Гарифуллина Айзирәк Әнәс кызы- Иске Минзәләбаш китапханәсе китапханәчесе

Әшрафуллин Илдар Рәис улы - Иске Минзәләбаш авылы имам-хатыйбы

Мөхәмәтжанов Ленар Әмиржан улы- Иске Минзәләбаш авыл жирлегенә  
ветераннар Советы һәм инвалидлар жәмгыяте рәисе

Сәхәбиев Илис Галәй улы -Кужак авылы имам-хатыйбы



Иске Минзэлэбаш авыл жирлеге  
Советының 2019нчы елның  
12 октябрьдә кабул ителгән  
19нчы санлы карары белән  
расланган

### Хәтерне мәңгеләштерү турында Үтенеч

Хәтерне мәңгеләштерү турында

\_\_\_\_\_ утенә

(предприятие, учреждение, коллектив һ. б. исеме)

1. Фамилиясе, исеме, әтисенең исеме \_\_\_\_\_

2. Женес \_\_\_\_\_

3. Туган көне \_\_\_\_\_ үлем датасы \_\_\_\_\_

4. Туган урыны \_\_\_\_\_

5. Белеме \_\_\_\_\_

(белгечлеге буенча белеме, уку йорты исеме, тәмамлау елы)

6. Гыйльми дәрәжәсе, гыйльми исеме \_\_\_\_\_

7. Нинди дәүләт бүләкләре белән бүләкләнгән һәм бүләкләү датасы \_\_\_\_\_

8. Соңгы яшәү урыны \_\_\_\_\_

9. Гомуми хезмәт стажы \_\_\_\_\_

Тармакта эш стажы \_\_\_\_\_

10. Биографик мәгълүмат: \_\_\_\_\_

11. Хәтерне мәңгеләштерүгә күрсәтелә торган шәхеснең конкрет хезмәтләрен күрсәтеп характеристика \_\_\_\_\_

Мәңгеләштерүнең формасы һәм урыны \_\_\_\_\_

Чыгымнар \_\_\_\_\_

(әзерләү, кору, урнаштыру һ. б.)

\_\_\_\_\_ акчасы хисабына башкарылчак

(предприятие, учреждение, коллектив һ. б. исеме)

Беркетмә \_\_\_\_\_

(гомуми жылыш һ. б.)

"\_\_" \_\_\_\_\_ 20\_\_ ел.

Вазыйфаи зат, закон чыгару

инициативасы

хокуклары булган субъект \_\_\_\_\_

(имза)

(ачыклау)